

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2022. december

HÍREK

Ünnep

Az év vége az ünnepek mellett a visszatekintés időszaka is. Az idei év a Duna-Dráva Nemzeti Park számára is eseménydúsán telt. Cikkünkben az idei évben megvalósult fejlesztéseket, beruházásokat és eredményeket összegezzük dióhéjban.

Lezárult „Az új Kikerics panoráma sétány létrehozása, és a Dél-Dunántúl Natura 2000 természetvédelmi bemutatási infrastruktúrájának bővítése, modernizálása” című pályázatunk, melynek keretében elkészült a Nagyharsányi Szoborpark új fogadóépülete és a Kikerics panorámasétány, kilátók, turistapihenők újultak meg működési területünkön. Befejeződtek a dunaszekcsői Teelő-Duna és a Felső-zátonyi mellékág élőhely-rekonstrukciós munkálatai. Folytatódott a horvát-magyar együttműködésben zajló Hidden Landscapes Interreg-projekt, melynek keretében a Pintér-kert Arborétumban valósulnak meg fejlesztések és lezajlik a Tettye Oktatási Központ épületének rekonstrukciója. Az utolsó megmaradt vad dunai szigetek megóvása érdekében igazgatóságunk aktív részvételével elindult az ausztriai Donau-Auen Nemzeti Park által koordinált LIFE WILDIsland projekt. A mohácsi csata 500 éves évfordulójára készülve folytatódott a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyen található sírjelek felújítása, illetve a tömegsírok tudományos feltárása. A Szaporcán található Ős-Dráva Látogatóközpont Természetiskola minősített oktatóhely címet kapott, a program keretében 36-féle környezeti nevelési foglalkozáson vehetnek részt a diákok. Hét új termék kapta meg idén a Duna-Dráva Nemzeti Parki Termék Védjegyet, ezzel immár összesen 20 termelő 85 terméke rendelkezik védjeggyel. Két év kihagyás után újból megrendeztük partnereinkkel a Föld Napja rendezvényt Pécsen, a Tettyén. Igazgatóságunk számos helyi, regionális és országos eseményen kapott megjelenési lehetőséget, többek között a Magyar Nemzeti Parkok Hete Balatonfüreden megtartott nyitórendezvényén. A hagyományoknak megfelelően 2022-ben is programokkal, játékokkal, pályázatokkal hívtuk fel a nagyközönség figyelmét a természeti értékeinkre. Új, 13 részes kiadványsorozat készült el a védett területekről, valamint az ökoturisztikai kínálatról.

Az intenzív munkában gazdag év vége felé közeledve szeretnénk megköszönni a Duna-Dráva Nemzeti Parkban és más, igazgatóságunk működési területén található védett területeken tett látogatásukat, valamint nem utolsósorban a hozzánk intézett kérdéseiket és visszajelzéseiket! Együttműködő partnereinknek megköszönjük támogatásukat, segítségüket, valamint a közös gondolkodást és cselekvést! A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság csapata békés karácsonyi ünnepeket és boldog, sikereiben, egészségekben és eredményekben gazdag új esztendőt kíván Önöknek!

Fotó: Komlós Attila

Leucisztikus tőkés réce

2022. novemberében a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának tagja Dunafalva térségében különös színezetű tőkés récét kapott lencsevégre.

A madár festékhiányos – leucisztikus – tollruhája már messziről észrevehető volt; a vele együtt mozgó társaitól eltérően a testén szinte fehér, a fején volt piszkosfehér tollakkal, egyedül a szárnytükre normális színezetű. A leucizmust, azaz pigmenthiányos színezetet – mely jellemzően részleges, ritkábban teljes szokott lenni – egy genetikai rendellenesség okozza.

Ez a madár nem ismeretlen a szakemberek előtt, hiszen idén már negyedik téli szezonját tölti a térségben.

Szöveg és fotó: Sztellik Endre

A babócsai erdők bogárkülönlegességei

Második éve folyik a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság által természetkímélő kísérleti erdőgazdálkodással kezelt babócsai erdőrészek bogárfaunájának feltárása. A területről a specialista bogárszakértő által végzett kutatómunka eredményeként 395 bogárfaj vált ismertté, melyek között 39 védett és 4 Natura 2000-es faj is található. Az alábbiakban 5 ritka és faunisztikailag értékes bogárfajt mutatunk be Babócsáról.

Pontozott pikkelyspattanó. Valódi ritkaság, mediterrán faunaelem. Az erdők ökoszisztémájában a bomló, elhalt faanyagok újrahaznosításában tölt be fontos szerepet (ún. xilofág faj).

(Kép: https://en.m.wikipedia.org/wiki/Lacon_punctatus)

Megerle pattanó. Hasonlóan az előző fajhoz igen kevés hazai adattal bír, idős állományú, természetközeli erdők xilofág lakója. (Kép: <https://brainmanpictures.piwigo.com/picture/?/17066>)

Tölgy komorka. Meglehetősen ritka, idős tölgyesek ledőlt törzsében fejlődő xilofág rovar, amely az előzőekben említett fajokhoz hasonlóan antropogén hatásoktól mentes, háborítatlan élőhelyet igényel.

(Kép: <https://www.izeltlabuak.hu/faj/tolgy-komorka/kep/190293>)

Csuklyás tövisnyakúbogár. Kevés hazai adat áll rendelkezésre erről a szintén xilofág fajról, melynek megfigyelése, gyűjtése olyan speciális módszereket igényel, mint a boros-banános lombcsapda és a fénycsapda. (Kép: https://baza.biomap.pl/en/taxon/species-eucnemis_capucina/photos_rc)

Ékes hangyászholya. Hangyavendég bogárfaj, mely elsősorban a Lasius nemzetségbe tartozó hangyafajok fészkeiben él. A bogár bódító váladékot termel, ezért nemcsak hogy megtűrik a hangyák, de előszeretettel gondozzák, etetik is az asztaltárs vendéget, védelmet, állandó hőmérsékletű mikroklimával rendelkező élőhelyet is biztosítva számára. Nehezen kimutatható faj, a hangyafészkek átkutatásával, rostálásával és föld alatti csapdák telepítésével sikerült felkutatni. A hangyák és a hangyavendég bogárfajok kapcsolata legalább ötven millió éves, Lengyelországi eocén korú borostyánkőbe zárt fossziliákban együtt bukkantak rájuk.

(Kép: <http://www.hmyzfoto.cz/xan/ruf.jpg>)

Szöveg: Sár József

Mohács500 – tudományos konferenciát tartottunk

A Mohácsi Nemzeti Emlékhely feladata, hogy kegyelettel és méltósággal ápolja a csatában elhunytak emlékét, emlékeztesse az élőket a sorsfordító eseményre, és a legújabb ismereteket közvetítse modern eszközökkel az idelátogatóknak, ezzel is alakítva a magyar történelmi identitást. Ennek érdekében a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, immár ötödik alkalommal, idén is megrendezte a „Mohács500” konferenciáját. Az esemény középpontjában a mohácsi csatával összefüggő, valamint a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyen feltárt III. számú tömegsírral kapcsolatos legfrissebb kutatási eredmények bemutatása állt.

A konferencia helyszíne a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottságának székháza volt. A három szekcióban zajló előadások tematikája a csata nemzetközi hadügyi és politikai vonatkozásaitól kezdve a csatatér régészeti kutatásán át a Mohácsi Nemzeti Emlékhely III. számú tömegsírjával kapcsolatos legújabb kutatási eredményeinek bemutatásáig terjedt.

Az előadások egy része visszenézhető igazgatóságunk YouTube csatornáján:
<https://www.youtube.com/DDNPI>

Különleges téli jelenség: alacsony vízállás a Dráván

Aki a téli időszakban, leginkább januárban a Drávához látogat, szokatlan látványban lehet része. A vízállás annyira alacsony, hogy a folyó partja rendkívül széles, hosszan lehet gyalogolni, míg elérjük a gyors folyású víztömeget. Ilyenkor helyenként kilátszanak a Dráva zátonyai is. A feljegyzések szerint az elmúlt évszázad alatt hat évben is előfordult, hogy a drávai vízszint nem érte el a 64 centimétert.

A jelenségre a magyarázatot a folyó teljes vízgyűjtőterületén kell keresni. A Dráva vízállását az Alpokban található felső vízgyűjtő terület időjárási és hidrológiai helyzete határozza meg. A Dráva Órtilosnál folyik össze a Murával, utóbbi folyó vízállása is jelentősen befolyásolja a „végeredményt”.

Mivel a téli időszakban ezeken a területeken a csapadék általában hó formájában hullik, így a felszíni és felszín alatti lefolyás lecsökken. Ennek hatására a folyó vízszintje decemberben és januárban alacsony, az úgynevezett „kisvízi tartományban” mozog. A vízszint emelkedése csak a hóolvadást követően, rendszerint márciusban kezdődik, amikor enyhül az idő.

Fotó: Röder Attila

Téli madáretetés

Gyakori kérdések és válaszok a madáretetéssel kapcsolatban.

Mikor etessünk? Általában a tartós hideg beköszöntével kell az etetőket feltölteni. Az etetési időszak naptárhoz igazítva december elejétől február végéig tart. Nagyon fontos, hogy ilyenkor ne csak egyszer-egyszer, hanem folyamatosan tegyünk ki a táplálékot, hiszen az etetéssel a szokásosnál jóval több madarat vonzunk a területre. Ha a tél közepén hagyjuk magukra kis vendégeinket, és máshol nem találnak eleséget, akkor akár egy napon belül éhen pusztulnak. Különösen nagy a veszélye ennek ónos esők, havazások idején.

Mivel etessünk? A leggyakoribb a fekete napraforgó, de bármilyen olajos mag – dióbél, tökmag – megfelelő, hiszen ezeket a legtöbb madárfaj elfogyasztja. Kifejezetten cinegéknek készíthetünk olvasztott faggyú és különböző magok keverékéből madárkalácsot. Ez boltban is kapható, cinkegolyó néven. Az állati zsiradékok, például faggyú, háj, szalonna is kedvelt étele madarainknak. A rigók, vörösbegyek, poszáták szeretik a főtt zöldséget, főtt rizst, főtt tésztát, almát. A pintyféléknek apróbb magokat: kölest, muhart, durvára őrölt kukoricadarát, ocsút adjunk. Figyeljünk arra, hogy a kihelyezett eleséget védjük az időjárástól – legyen teteje az etetőnek.

Mivel ne etessünk? Ne adjunk kenyérmorzsát, mert hamar megsavanyodik, és hasmenést okozhat. Kerüljük a sózott vagy pirított magvakat, a sózott vagy főtt szalonnát és romlott ételmaradékokat. A madáretetés elsődleges célja, hogy a madarakat a táplálékban szűkös időszakon átsegítsük, de az etetőn zajló élet megfigyelése is sok örömet jelent.

Kép: óvodások madáretetőt töltenek fel a pécsi Pintér-kert Arborétumban

Szöveg: Gregorits János

Madáritató télen?

De még mennyire! A természettel kapcsolatos médiatartalmakban sok szó esik a téli hónapokban a madáretetésről, annak mikéntjéről, szabályairól. De kevés helyen ejtenek szót arról, hogy vajon mi a helyzet a hideg időben a madáritatóval.

A madáritató ugyanolyan madárvédelmi eszköz, mint a mindenki számára ismert madáretető. Legyen az csupán egy nagyobb virágalátét, vagy egy profi módon kialakított sekély medence, a madarak egész évben látogatni fogják. Nem csak száraz nyári napokon, hanem a fagyos téli időben is használják, ha gondoskodunk folyamatosan a víz pótlásáról. A madáretető közelében létesített itatót a napraforgómagra járó összes madár látogatni fogja, és olyan fajok is feltűnhetnek ilyenkor a víz mellett, melyekkel egyébként ritkábban találkozunk az etetőnél. Ilyen például a kőrisek termését fogyasztó súvöltő, a fenyvesekben bujkáló apróság, a királyka, vagy a fagyöngy termésén táplálkozó léprigó. Amellett, hogy hasznos tevékenység egy madáritató létesítése, talán nem csak a madárkedvelőknek örömteli látvány a sokszor alig 1-2 °C-os vízben fürdőző madarak látványa.

Szöveg: Völgyi Sándor

Bemutatóhelyeink nyitvatartási rendje az ünnepek alatt

Az ünnepi időszakban bemutatóhelyeink nyitvatartási rendje az alábbiak szerint alakul:

Pécs – Pintér-kert Arborétum

december 19 – január 8.: zárva

Kölked – Fehér Gólya Múzeum

október 31 – február 28.: zárva

Szaporca – Ős-Dráva Látogatóközpont

december 19 – január 8.: zárva

Drávaszentés – Dráva Kapu Bemutatóközpont

november 1 – április 30.: zárva

Mohácsi Nemzeti Emlékhely

december 22 – január 8.: zárva

Pécs – Tettyei Mészstufa-barlang

november 2 – március 15.: zárva

Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum

december 22 – január 8.: zárva

Nagyharsányi Szoborpark

december 22 – január 8.: zárva

A feltüntetett időszakokon kívül a normál nyitvatartási rend érvényes.

További információk honlapunkon találhatóak: <https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek>

Januári programajánló

Január 14.: Dzsungeltúra a Dráva árterében

A túrán a Dráva árterében lévő ligeterdőkön át vezet az út. Néhány helyen teljesen természetes úton létrejött erdőkkel is találkozhatunk, összehasonlíthatjuk őket a szintén megfigyelhető kezelt erdőkkel. A drávai zátonyokon és az árterben fekvő holtágak mellett az ott élő állatok (hód, vidra, aranyakál, madarak) életnyomait kereshetjük és figyelhetjük meg. Ha szerencsénk van, rétisast, jégmadarat és hideg idő esetén a Dráván tartózkodó vízimadarakat is megfigyelhetjük. A Dráván lévő mesterséges kövezések környékén megfigyelhetjük azok mederalakító hatását és azt, hogy ez milyen hatást gyakorol a környező élővilágra.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy ez a túra a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság által rendszeresen szervezett szakvezetéses túrákhoz képest nehezebb terepen zajlik. A túra útvonala helyenként nehezen járható, bozotos szakaszokon halad, ezért különösen fontos a strapabíró öltözék és lábbeli!

A túra résztvevőinek száma korlátozott, ezért előzetes bejelentkezés szükséges!

E-mail: attila.komlos@ddnp.hu, eva.horvath@ddnp.hu

Minimum létszám: 10 fő, maximum létszám: 50 fő. Korhatár: minimum 10 év.

Helyszín: Ős-Dráva Látogatóközpont, időpont: 8.00 óra. A túra hossza 18-20 km, időtartama 6-8 óra, a részvételi díj: 2000 Ft/fő.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály

7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388

E-mail: szilvia.wodtke@ddnp.hu, attila.komlos@ddnp.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, a következő linken iratkozhat le: https://ddnp.hu/hasznos/hirlevel_leiratkozas